ПРОГРАМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА	**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА BG16RFPR001-6.001 „УКРЕПВАНЕ НА ПРОМИШЛЕНИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНИТЕЛНИТЕ СПОСОБНОСТИ” ПО ПКИП 2021-2027**	Съфинансирано от Европейския съюз

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 23.01.2026 г.			
1.	13.01.2026 г.	Уважаеми госпожи/господа, Във връзка с обявената за кандидатстване процедура, имаме следните въпроси: 1/ При вече въведен в дружеството кандидат стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication), който е специализиран стандарт на НАТО и дефинира изискванията към Системата за управление на качеството в предприятията - доставчици в отбранителния сектор, кандидатът ще получи ли 5 точки по 2. Съответствие със стандарти на НАТО от Прил. 6 Критерии за оценка на проекти? 2/ За реализация на проект за подобряване на промишления капацитет на предприятие е необходимо изграждане на нов цех свързан с реализация на СМР. Допустимо ли е изграждането на нов цех на територията на дългосрочно нает промишлен терен или е необходимо получаване на отстъпено право на строеж на кандидата върху терена за изграждане на нов производствен цех свързан с подобряване на промишления капацитет на предприятието за производство на боеприпаси? Какви документи ще са необходими да се предоставят и на какъв етап от реализацията на проекта с включена дейност за изпълнение на СМР? С уважение.	1. Съгласно Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по процедурата (Приложение 6 към Условията за кандидатстване), при оценката по Критерий I.2 „Съответствие със стандарти на НАТО” от критериите за техническа и финансова оценка, 5 точки е предвидено да се присъждат на проекти, включващи инвестиции, които осигуряват постигане на съответствие с един или повече от стандартите на НАТО, посочени в критерия или други приложими стандарти на НАТО в зависимост от спецификата на проекта и продукта/ите, който/които ще бъде/ат произвеждан/и в резултат на изпълнението му (което също е посочено в самия критерий). В този смисъл, наличието на „вече въведен в дружеството кандидат стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication)”, както е посочено в запитването Ви, не е достатъчно условие за присъждането на точки по критерия. В конкретния случай, описан във въпроса Ви, проектното предложение би получило 5 точки при оценката по критерия, ако проектът включва инвестиция (съгласно допустимите по процедурата дейности, посочени в т. 13.1 от Условията), която ще допринесе за спазването на изискванията за съответствие с вече въведения стандарт AQAP 2110. Посоченото следва да бъде описано и аргументирано от кандидата в т. 4 от раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” на Формуляра за кандидатстване. Въз основа на посоченото, окончателното решение ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация във връзка с оценката по критерия. В допълнение обръщаме внимание, че постигнатото съответствие със стандарти на НАТО в резултат на инвестицията по проекта (съгласно посоченото от кандидатите в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра), ще бъде проследявано в края на изпълнението на договорите по процедурата (т. 13.1 от Условията и Приложение 6 към тях), като съответствието със съответния стандарт следва да бъде поддържано от бенефициента

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			и в периода на устойчивост - 5 (пет) години от окончателното плащане за големи предприятия или 3 (три) години – за МСП. 2. За да се считат за допустими по процедурата, разходите за строително-монтажни работи (СМР) трябва задължително да представляват дълготраен материален актив (ДМА) в съответствие с изискванията на прилаганите от съответното предприятие – кандидат национални или международни счетоводни стандарти. В допълнение, за да са допустими, разходите за СМР трябва задължително да водят до подобряване на промишления капацитет на предприятието за производство на предвидения/те продукт/и, свързан/и с отбраната и/или изделие/я с двойна употреба (т. 14.2 от Условията за кандидатстване). Съгласно чл. 11 от Условията за изпълнение по процедурата дълготрайните активи, придобити със средства по проекта следва да бъдат „включени в активите на предприятието, получаващо помощта съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП”. В допълнение и във връзка с посоченото във въпроса Ви „изграждане на нов цех на територията на дългосрочно нает промишлен терен” следва да имате предвид, че съгласно чл. 10 от Условията за изпълнение: „Инвестицията по проекта следва да се поддържа в региона, в който се получава подкрепата, като бенефициентът се задължава да не продава, преотстъпва и/или дава под наем на трети лица дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства от АДПБФП, за период от 5 (пет) години от окончателното плащане или 3 (три) години от окончателното плащане за МСП”. В случай че разходите за СМР, описани във въпроса Ви, отговарят на всички посочени изисквания, вкл. ще представляват ДМА съгласно счетоводните стандарти, прилагани от предприятието, то същите ще се считат за допустими. Останалите въпроси, включени в запитването Ви, а именно „изграждането на нов цех на територията на дългосрочно нает промишлен терен”, както и относно необходимостта от „получаване на отстъпено право на строеж на кандидата върху терена за изграждане на нов производствен цех” следва да са съобразени със спецификата на дейността, за която се кандидатства, да осигуряват

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			спазването на изискването СМР да представлява ДМА, което ще бъде включено в активите на бенефициента, както и да съответстват на изискванията за конкретния вид СМР, произтичащи от приложимата нормативна уредба. Спазването на последните е изцяло отговорност на кандидата, както е посочено в т. 13.1 от Условията за кандидатстване. Документите, които следва да бъдат представени за удостоверяване изпълнението на дейностите за СМР (представляващи ДМА), са посочени в т. 13.1 от Условията за кандидатстване (стр. 23-24), в Приложение 7 „Описание на индикаторите за краен продукт и за резултат, приложими за процедурата”, както и в Актуализираното ръководство за изпълнение на административни договори по ПКИП, публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа на следния адрес: https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/.
2.	14.01.2026 г.	Уважаеми дами/господа, имам въпрос във връзка с допустимост на кандидатите. Допустимо ли е да кандидатстват и евентуално да подпишат договор за безвъзмездна помощ две свързани предприятия? Свързаността е чрез физическо лице, притежаващо 100% в едното и 51% в другото предприятие. Предприятията работят в различни региони NUTS2, респ. на различни площадки и предвидените инвестиции са независими една от друга. Благодаря предварително за отговора.	Предвид спецификата и целта на процедурата Условията за кандидатстване не поставят ограничение две или повече предприятия, между които са налице отношения на свързаност съгласно чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия, да кандидатстват с отделни проектни предложения, и в случай на одобрението им - да сключат административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурата.
3.	14.01.2026 г.	Във връзка с процедура BG16RFPR001-6.001 „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности”, както и с критерия за оценка, свързан с постигане на съответствие със стандарти на НАТО (в т.ч. AQAP 2110, стандарти, въведени със STANAGs, STANRECs и други приложими стандарти на НАТО, бихме желали да получим следните допълнителни разяснения:	1. Постигнатото съответствие със стандарт/и на НАТО в резултат на инвестицията по проекта, (описано от кандидата в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване), ще бъде проследявано в края на изпълнението на проектите по процедурата (т. 13.1 от Условията за кандидатстване). Предвид спецификата на проектните предложения по процедурата, както и с оглед широкия обхват на подкрепяните продукти от една страна, и на стандартите на НАТО – от друга, конкретните документи / информация, които следва да се представят в края на изпълнението на проектите за удостоверяване на постигнатото съответствие със стандарти на НАТО в резултат на инвестицията, са

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. С какви конкретни документи бенефициентът следва да удостовери постигането на съответствие със съответния/те стандарт/и на НАТО при финалната проверка, включително: -изисква ли се задължително представяне на валиден сертификат, издаден от акредитиран сертифициращ орган; -допустимо ли е удостоверяването чрез одитен доклад, протокол от оценка на съответствието или друг еквивалентен документ; -допуска ли се поетапно или частично съответствие (напр. внедрени процедури без приключила сертификация). 2. Следва ли постигането на съответствие със стандартите на НАТО да бъде разглеждано като договорен ангажимент на бенефициента, произтичащ от получените точки по критерия за оценка, или като индикативен резултат без характер на задължителен показател за изпълнение. 3. В случай че след приключване на договора за БФП се установи, че съответствие със заявения/те стандарт/и не е постигнато, какви последици ще бъдат прилагани, по-специално: -ще се счита ли това за неизпълнение на ангажимент по проекта; -ще се прилагат ли финансови корекции и на какво правно основание; -възможно ли е частично намаляване на финансирането или възстановяване на предоставени средства; -или ще се приеме, че това не засяга допустимостта на разходите и изпълнението на основната цел на проекта. Считаме, че тези уточнения са от съществено значение за правилното планиране и управление на проектите.	изцяло по преценка на кандидатите и в съответствие със спецификата на индивидуалните проекти. В този смисъл, хипотезите, посочени в т. 1 от запитването Ви (а именно удостоверяване чрез „валиден сертификат", „чрез одитен доклад, протокол от оценка на съответствието или друг еквивалентен документ", документи за „внедрени процедури без приключила сертификация"), ще се считат за допустими в случай, че потвърждават описаното в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение" от Формуляра за конкретния проект. 2. и 3. Съгласно чл. 21, ал. 2 от административния договор (Приложение 19 към Условията за изпълнение), Формулярът за кандидатстване (в ИСУН) представлява Приложение I към административния договор и е неразделна част от него. В чл. 1 от Условията за изпълнение е посочено, че бенефициентът се задължава да спазва условията и изискванията, произтичащи от административния договор. В чл. 1, ал. 6 от договора (Приложение 19 към Условията за изпълнение) е регламентирано и задължението на бенефициента да изпълнява проекта съгласно одобреното проектно предложение (Приложение I към договора). Предвид изложеното, в случай че е приложимо и кандидатът е представил във Формуляра за кандидатстване информация, че в резултат от инвестицията по проекта ще бъде постигнато съответствие с един или повече от стандартите на НАТО (за което проектът е получил точки при оценката по Критерий I.2 от критериите за техническа и финансова оценка), то посоченото ще се счита за „договорен ангажимент на бенефициента" доколкото Формулярът за кандидатстване представлява неразделна част от договора (Приложение I към него). В случай че в края на изпълнението на сключен договор се установи, че съответствие със заявен/и стандарт/и на НАТО не е постигнато, Управляващият орган ще счита посоченото за внасяне на изменение в одобрения проект, което би поставило под въпрос решението за отпускане на безвъзмездна финансова помощ (в случай че проектното предложение е получило точки при оценката по Критерий I.2 от критериите за техническа и финансова оценка). Съгласно чл. 46 от Условията за изпълнение подобни изменения са недопустими, поради което Управляващият орган

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			има право да прекрати договора по реда на чл. 56, буква е) и чл. 57 от Условията за изпълнение по процедурата. Предвид изложеното и с оглед въпросите Ви, обръщаме внимание, че в Декларацията при кандидатстване (Приложение 2 към Условията за кандидатстване) кандидатите декларират, че информацията, съдържаща се в проектното предложение е пълна, вярна и точна. В този смисъл, ако на етап кандидатстване не е налице достатъчна увереност относно точността и верността на информацията, че резултат на инвестицията ще бъде постигнато съответствие със съответния/те стандарт/и на НАТО, то кандидатът не следва да включва съответната информация в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване.
4.	15.01.2026 г.	Здравейте! По процедурата имаме следните въпроси: 1. Допустимо ли е в Приложение 5А - КСС - да бъдат включени следните разходи: - разходи за изготвяне на идеен и технически проект; - разходи за труд, който ще бъде положен при извършването на предвидените СМР? 2. Предприятие произвежда единствено продукти от областта на отбраната и вече е постигнало съответствие с повече от един от описаните в Критерий за техническа оценка 2 стандарти на НАТО. След изпълнението на проекта ще бъде произвеждано по-голямо количество от същите продукти и съответствието със стандартите ще бъде продължено и занапред. При тази хипотеза допустимо ли е кандидатът да заяви 5 точки по критерия? Поздрави.	1. Както е посочено в т. 14.2 от Условията за кандидатстване, по процедурата са допустими разходите за СМР, представляващи ДМА, съгласно определението за „строително-монтажни работи (СМР)”, посочено в Приложение 10, а именно: работите, чрез които строежите се изграждат, ремонтират, реконструират, преустройват, поддържат или възстановяват (съгласно § 5, т. 40 от Допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията). За целите на процедурата е изготвен образец на Количествено-стойностна сметка (КСС) – Приложение 5А, който има характер на индикативна оферта и служи за оценка на реалистичността на разходите за СМР, представляващи ДМА, заложени в бюджета на проекта. В КСС е допустимо да бъдат включени посочените във въпроса Ви „разходи за труд, който ще бъде положен при извършването на предвидените СМР”. В допълнение, обръщаме внимание, че общата стойност на разходите за СМР (включваща и разходите за труд) следва да бъде посочена на общ бюджетен ред (съгласно указанията, представени в образеца на КСС), т.е. отделните разходи, формиращи общата стойност на СМР, не трябва да бъдат залагани на отделни бюджетни редове в раздел „Бюджет” от Формуляра за кандидатстване. Относно „разходите за изготвяне на идеен и технически проект” уточняваме, че същите представляват разходи за дейности от инженерно-технически характер, които

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			не водят непосредствено до физическо изграждане или изменение на обекта-предмет на СМР, а създават техническата и/или организационната рамка за реализирането на строително-монтажните работи. Подобни дейности и респективно разходи не са посочени като допустими в т. 13.1 и т. 14.2 от Условията за кандидатстване, поради което същите не трябва да бъдат включвани в Количествено-стойностната сметка (Приложение 5А). 2. Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 1, т. 1.
5.	15.01.2026 г.	Във връзка с Процедура BG16RFPR001-6.001 - Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности, възникна необходимост от тълкуване на приложимите ограничения за кандидатстване. На стр. 11, т. 2, буква „Б" от Приложение № 3.А „Изисквания, произтичащи от правилата за „регионална инвестиционна помощ" съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 и правилата за „минимална помощ" (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831", е предвидено, че кандидати не могат да участват в процедурата и да получат безвъзмездно финансиране, когато попадат в забранителните режими по Регламент (ЕС) № 2023/2831, и по-специално когато финансирането представлява: • помощи за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, които са пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа; • помощ, поставена в зависимост от преференциално използване на национални продукти спрямо вносни такива. Предвид горното моля за официално становище и разяснение по следните въпроси:	1-4. Съгласно чл. 1, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2023/2831 от 13 декември 2023 г. на Комисията, същият не се прилага за „*помощите, отпуснати за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа*". В пар. 10 от Преамбюла на Регламент (ЕС) № 2023/2831 е посочено, че: „*Съдът на Европейския съюз е постановил, че Регламент (ЕО) № 1998/2006 „не изключва всички помощи, които биха могли да имат отражение върху износа, а единствено помощите, които по самата си форма имат за пряка цел да подпомогнат продажбите в друга държава" и че „ако не се определя по основание и размер под една или друга форма от количеството изнасяна продукция, помощта за инвестициите не е сред „помощите за дейности, свързани с износ" по смисъла на член 1, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕО) № 1998/2006, и следователно не попада в приложното поле на тази разпоредба, дори ако така подпомаганите инвестиции позволяват да се разработва предназначена за износ продукция. Помощите с цел покриване на разходи по участие в търговски панаири, разходи за проучвания или консултантски услуги, необходими за пускане на нов продукт на пазара или на вече съществуващ продукт на нов пазар в друга държава членка или трета държава, по принцип не представляват помощи за износ".* Повече информация е изложена в Съдебно решение, 28/02/2018, ECLI:EU:C:2018:126, точки 55 и 56 (https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/document/C/2016/C-0518-16-00000000RP-01-P-01/ARRET/199769-BG-1-html).

ПРОГРАМА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА	**ПОСТЪПИЛИ ВЪПРОСИ ОТ КАНДИДАТИ И РАЗЯСНЕНИЯ ПО ТЯХ ПО ПРОЦЕДУРА BG16RFPR001-6.001 „УКРЕПВАНЕ НА ПРОМИШЛЕНИЯ КАПАЦИТЕТ В ОБЛАСТТА НА ОТБРАНИТЕЛНИТЕ СПОСОБНОСТИ” ПО ПКИП 2021-2027**	Съфинансирано от Европейския съюз

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. Кои помощи се третират като: • „помощи за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки“; • „пряко свързани с изнасяните количества“. По какви критерии се преценява дали връзката между помощта и износа е пряка или косвена?; • „създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа изнасяните количества“. 2. Какви документи или информация трябва да представи кандидатът, за да докаже, че не попада в забранителните режими по Регламент (ЕС) № 2023/2831? 3. Счита ли се за „създаване и функциониране на дистрибуторска мрежа“ по смисъла на Регламент (ЕС) № 2023/2831, когато трансфер на продукти, свързани с отбраната (ПСО), се осъществява между кандидата и получател в друга държава-членка въз основа на индивидуални договорни отношения между страните, без изграждане между тях на дистрибуторска структура? 4. Как следва да се тълкува възпроизведената в Преамбюла на Регламент (ЕС) № 2023/2831 практика на Съда на Европейския съюз: 4.1. не всички помощи, които биха могли да имат отражение върху износа, са изключени, а само тези, които по самата си форма имат за пряка цел подпомагане на продажбите в друга държава; 4.2. ако не се определя по основание и размер под една или друга форма от количеството изнасяна продукция, помощта за инвестициите не е сред „помощите за дейности, свързани с	Във връзка с въпросите Ви по т. 1, 3 и 4 уточняваме, че горепосоченото ограничение се отнася до: - помощи, чието предоставяне е пряко обвързано с определен обем на продукция за износ (т.е. директна помощ за изнесени количества); - помощи, пряко предназначени за създаването и функционирането на дистрибуторски (търговски) мрежи в трети държави или държави членки. Посочените помощи се считат за пряко стимулиращи износа, поради което подлежат на индивидуална оценка за съвместимост с вътрешния пазар, предвид възможността да окажат въздействие върху търговията между държавите членки и с трети страни. Като се има предвид посоченото и с оглед допустимите разходи по процедура BG16RFPR001-6.001 „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности” (т. 14.2 от Условията), помощта по нея не е предвидено да се определя по основание и размер под една или друга форма от количеството продукция, изнасяна от предприятията - кандидати и доколкото представлява помощ за инвестиции, не се счита за „помощ за дейности, свързани с износ” по смисъла на чл. 1, пар. 1, буква д) от Регламент (ЕС) 2023/2831, дори ако подпомаганите инвестиции позволяват да се произвежда продукция, предназначена за износ. Относно въпроса Ви по т. 2, всички документи, изискуеми от кандидатите по процедурата, са посочени в т. 24 от Условията за кандидатстване. Обстоятелствата, отнасящи се до горните ограничения, произтичащи от Регламент (ЕС) 2023/2831, се декларират от кандидатите в Декларацията при кандидатстване (Приложение 2 към Условията), както и в Декларацията за държавна/минимална помощ (Приложение 3). Проверка на обстоятелството, че кандидатът „не попада в забранителните режими по Регламент (ЕС) 2023/2831” се извършва и въз основа на информацията, представена във Формуляра за кандидатстване. Всички източници за проверка на съответните обстоятелства са посочени в Приложение 6 – Критерии и методология за оценка на проектните предложения. По процедурата не е предвидено кандидатите да представят други/различни „документи или информация”, доказващи, че предприятието не попада в забранителните режими съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		износ и следователно „не попада в приложното поле на тази разпоредба дори ако така подпомаганите инвестиции позволяват да се разработва предназначена за износ продукция". 5. Какво се разбира под „помощ, поставена в зависимост от преференциално използване на национални продукти спрямо вносни такива" и кои конкретни условия или характеристики на дейността на кандидата биха довели до такава квалификация? 6. Допустимо ли е участие в процедурата при условията на режим de minimis за дейности свързани с ПСО, когато помощта е насочена към подобряване на промишления капацитет, а не към последващата реализация на продуктите, независимо че произведените впоследствие количества ще бъдат предмет на изходящ трансфер към страна членка на ЕС?	Във връзка с въпроса Ви по т. 3 уточняваме, че въз основа на съдържащата се в него информация, не са налице основания да се счита, че „трансфер на продукти, свързани с отбраната (ПСО)", осъществяван „между кандидата и получател в друга държава-членка въз основа на индивидуални договорни отношения между страните, без изграждане между тях на дистрибуторска структура" представлява „създаване и функциониране на дистрибуторска мрежа" съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831. 5. Съгласно чл. 1, пар. 1, буква е) от Регламент (ЕС) 2023/2831, същият не се прилага и за „помощите, обвързани с използването на местни стоки и услуги вместо вносни стоки и услуги". Това включва помощите, чието предоставяне зависи от преференциалното използване на национални продукти или услуги спрямо вносни такива. Тези помощи също се считат за несъвместими с вътрешния пазар, доколкото предоставянето им под каквато и да било форма, би довело до нарушаване на конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на определени стоки или услуги. 6. Посоченото във въпроса Ви „участие в процедурата при условията на режим de minimis за дейности, свързани с ПСО, когато помощта е насочена към подобряване на промишления капацитет, а не към последващата реализация на продуктите, независимо че произведените впоследствие количества ще бъдат предмет на изходящ трансфер към страна членка на ЕС" би се считало за допустимо, в случай че са спазени всички критерии за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите по процедурата.
6.	16.01.2026 г.	Уважаеми дами и господа, във връзка с процедура Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности BG16RFPR001-6.001 бихме искали да зададем следните въпроси. Нашето предприятие притежава стандарт на НАТО AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication) и продуктите в следствие на изпълнението на проекта ще попаднат в обхвата на същия стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication) .	1. Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 1, т. 1. 2. При описаната в запитването Ви хипотеза, проектното предложение би получило 5 точки при оценката по Критерий I.2 „Съответствие със стандарти на НАТО" от критериите за техническа и финансова оценка, ако в т. 4 от раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение" на Формуляра за кандидатстване кандидатът е представил информация, от която е видно, че в резултат на инвестицията по проекта, предприятието ще произвежда „нови/различни продукти" и обхватът на вече въведения стандарт на НАТО AQAP 2110 (Allied Quality

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. В резултат на изпълнение на проекта нашето предприятие ще успее да продължи действието на стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication), т.е. инвестицията по проекта осигурява постигане на съответствие със стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication). В този случай ще ни бъдат ли присъдени 5 точки по критерий "2. Съответствие със стандарти на НАТО" от КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, Приложение 6 към УК към процедурата? 2. В случай, че бъдат произвеждани нови/различни продукти и обхвата на стандарт на НАТО AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication) бъде разширен с новите продукти, т.е. инвестицията по проекта осигурява постигане на съответствие на предвидените нови продукти със стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication). В този случай ще ни бъдат ли присъдени 5 точки по критерий "2. Съответствие със стандарти на НАТО" от КРИТЕРИИ И МЕТОДОЛОГИЯ ЗА ОЦЕНКА НА ПРОЕКТНИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, Приложение 6 към УК към процедурата? Благодаря за вниманието!	Assurance Publication) ще „бъде разширен с новите продукти”. Предвид посочено, уточняваме, че окончателното решение ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за извършване на оценката по критерия.
7.	16.01.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-6.001 „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности” и публикуваната Методология за оценка на проектните предложения, бихме желали да отправим следните въпроси, свързани с прилагането на отделни показатели за оценка: 1. Запитване относно прилагането на показателя „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение”	Във връзка със запитването Ви уточняваме, че оценката по Критерий № I.3 „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение” от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения по процедурата, ще се извършва (по отношение на всички постъпили в срок проектни предложения) единствено по начина, указан в Критериите и методологията за оценка на проектите по процедурата (Приложение 6 към Условията за кандидатстване). В допълнение уточняваме, че при оценката по критерия ще се спазва скалата за оценка, посочена в Приложение 6, която включва проверка на: - информацията относно регистрацията (седалището) на предприятието-кандидат на територията на съответната област съгласно вписването в Търговския регистър и

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Съгласно Методологията, при оценката по този показател се отчита мястото на регистрация на предприятието-кандидат, а не мястото на изпълнение на проекта, както е формулирано в наименованието на самия показател. В конкретен разглеждан казус предприятието е регистрирано в гр. София, но 100% от инвестицията по проекта (всички допустими дейности и разходи) ще бъдат реализирани изцяло на територията на област, попадаща в по-слабо развит регион, където се намира и производствената база на предприятието-кандидат. При прилагане на методологията в този ѝ вид проектът би получил 0 точки по показател „Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение", независимо че реалният икономически ефект, инвестицията и създаването на производствен капацитет са изцяло в по-слабо развит регион, извън Югозападния район. В тази връзка бихме желали разяснение по следния въпрос: Следва ли показателят „Регионална приоритизация" да се прилага на база мястото на регистрация на кандидата, или на база мястото на изпълнение на проекта, предвид че в Условията за кандидатстване по процедурата последователно и систематично се използва понятието „място на изпълнение на проекта" (включително по отношение на допустимостта, интензитета на помощта и териториалния обхват), а не мястото на регистрация на предприятието? Считаме, че прилагането на критерий, основан на мястото на регистрация, при оценка на регионалния принос на проектите би могло да доведе до резултат, който не отразява реалното териториално въздействие на инвестицията и да постави в по-неблагоприятно положение проекти, реализирани изцяло в по-	регистъра на юридическите лица с нестопанска цел към 31.12.2025 г. (както е посочено в бележка под линия 10 от Приложение 6), и - дела (процента) на заявените разходи в бюджета на проекта за изпълнението на дейности на територията на съответната област съобразно предвиденото място/места на изпълнение на проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		слабо развити региони от предприятия със седалище в гр. София. Молим за Вашето становище и разяснение относно правилното прилагане на показателя, с оглед осигуряване на еднакво и законосъобразно третиране на кандидатите. Предварително благодаря!	
8.	16.01.2026 г.	Уважаеми дами/господа, Във връзка с публикуваната Методология за оценка на проектните предложения, отправяме 2 питания по прилагането на отделни показатели за оценка: По показател „Принос на проекта за подобряване на капацитета за производство на изделия с двойна употреба“ Съгласно Методологията, по този показател приоритет и съответно точки се присъждат на проекти, които водят до подобряване на капацитета за производство на изделия с двойна употреба, докато проекти, насочени изключително към производство на продукти, свързани с отбраната (съгласно Общия списък на оръжията на Европейския съюз), получават 0 точки. Бихме желали разяснение относно логиката и целта на този подход, доколкото: • процедурата е озаглавена „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности“; • допустими по процедурата са както изделия с двойна употреба, така и продукти, свързани с отбраната; • предприятията, произвеждащи изключително отбранителни продукти, имат пряк и непосредствен принос към повишаването	1. Оценката по Критерий № I.1 „Принос на проекта за подобряване на капацитета за производство на изделия с двойна употреба” от критериите за техническа и финансова оценка на проектите по процедурата ще се извършва (по отношение на всички постъпили в срок проектни предложения) единствено по начина, указан в Критериите и методологията за оценка (Приложение 6 към Условията за кандидатстване). В тази връзка приложима е скалата за оценка по критерия, посочена в Приложение 6, като в процеса на оценка показателят няма „да се тълкува в контекста на общата цел на процедурата” и/или в друг контекст. Обръщаме внимание, че съгласно т. 21 от Условията за кандидатстване: „Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата за оценка на постъпилите проектни предложения, с изключение на случаите по чл. 26, ал. 7 от ЗУСЕФСУ”. В допълнение обръщаме внимание, че разглежданият критерий е структуриран при съобразяване с Регламент (ЕС) 2021/1058 относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и Кохезионния фонд, изменен с Регламент (ЕС) 2025/1914 от 18.09.2025 г. Съгласно изменението подкрепата по линия на ЕФРР се насочва към нова Специфична цел: „Подобряване на промишления капацитет за насърчаване на отбранителните способности, *като се дава приоритет на способностите с двойна употреба*”, в изпълнение на която се реализира настоящата мярка. 2. Съгласно Критерий I.4 „Опит на кандидата в областта на производството на продукти, свързани с отбраната или изделия с двойна употреба” от критериите за техническа и финансова оценка, „липсата на инвестиционен сертификат по ЗНИ” не следва „да се тълкува като липса на релевантен опит в производството”, както е

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		на националните и съюзните отбранителни способности, което е водеща цел на интервенцията. При прилагане на методологията в този ѝ вид проекти, насочени към разширяване или модернизация на капацитет за производство на отбранителни продукти, но без включване на изделия с двойна употреба, се поставят в по-неблагоприятна позиция при оценяването, независимо от стратегическото им значение за отбранителната индустрия и сигурността. В тази връзка бихме желали разяснение по следния въпрос: Следва ли липсата на изделия с двойна употреба в проектното предложение автоматично да води до присъждане на 0 точки по показателя, или при прилагането на методологията е допустимо показателят да се тълкува в контекста на общата цел на процедурата, като се отчита и приносът на проекта за повишаване на капацитета за производство на продукти, свързани с отбраната, когато такъв принос е пряко и недвусмислено налице? 2. По показател „Опит на кандидата в областта на производството на продукти, свързани с отбраната или изделия с двойна употреба". В рамките на този показател, бихме желали разяснение дали наличието на сертификат за инвестиция клас А или клас Б, или на приоритетен инвестиционен проект, следва да се разглежда като определящ критерий за оценка на опита на кандидата, при положение че издаването на такива сертификати е предмет на отделна процедура по Закона за насърчаване на инвестициите, с различни цели и критерии, и не е пряко обвързано с реалния производствен опит, капацитет или продължителност на	посочено във въпроса Ви. Обръщаме внимание, че съгласно скалата за оценка по посочения критерий, наличието на един или повече инвестиционни проекти, реализирани от кандидата, които са получили Сертификат за инвестиция клас А или клас Б, или приоритетен инвестиционен проект, е само едно от обстоятелствата – обект на оценка. Съгласно критерия опитът на кандидата е предвидено да се оценява и въз основа на: - реализирана поне една външнотърговска сделка с продукт/и, свързан/и с отбраната и/или изделие/я с двойна употреба, произведени от кандидата, както и - извършвана от кандидата поне една дейност, която е технологично и/или продуктово свързана с дейността, за която е заявена подкрепа по проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		дейността на предприятието в отбранителната индустрия или в производството на изделия с двойна употреба. В този смисъл бихме желали разяснение дали липсата на инвестиционен сертификат по ЗНИ следва да се тълкува като липса на релевантен опит в производството, при положение че предприятието може да притежава и да докаже такъв опит на пазарен принцип и без прилагане на насърчителни мерки. Молим за Вашето становище и разяснение с оглед правилното и еднакво прилагане на методологията за оценка и съответствието ѝ с целите на процедурата.	
9.	16.01.2026 г.	Здравейте, Предприятието ни е в Сектор С – Преработваща промишленост и отговаря на всички условия за допустимост по процедура BG16RFPR001-6.001 „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности". Планираме закупуване на CNC струг, който ще бъде използван за подобряване и разширяване на производствения капацитет за производство на метални изделия по задание от клиенти. След преглед на Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 (Приложение 18 към Условията за кандидатстване) установихме, че този тип производствено оборудване попада по категория и вид в Категория 2 – „Обработка на материали", подкатегория В – „Оборудване за изпитване, контрол и производство". Моля за разяснение дали закупуването на такъв CNC струг е допустимо по процедурата и при какви условия следва да се счита допустима подобна инвестиция съгласно Условията за	Разходите за придобиване на посочения в запитването „CNC струг" биха се считали за допустими, ако осигуряват подобряване на промишления капацитет на предприятието за: - производство на изделие/я с двойна употреба, включено/и в Списъка на изделията с двойна употреба съгласно Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 (Приложение 18 към Условията за кандидатстване), *и/или* - производство на продукт/и, свързан/и с отбраната, включен/и в Общия списък на оръжията на Европейския съюз (Приложение 17 към Условията). В случай, че CNC стругът е необходим за производството на „метални изделия по задание от клиенти", които са включени в Общия списък на оръжията на ЕС (Приложение 17) и/или представляват изделия с двойна употреба, включени в Списъка съгласно Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 (Приложение 18), то разходите за придобиването му биха се считали за допустими, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. Във връзка с въпроса Ви обръщаме внимание, че в горепосочените Списъци (Приложения 17 и 18 към Условията) следва да попадат отбранителните продукти и/или изделията с двойна употреба, които ще бъдат произвеждани посредством

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		кандидатстване и Приложение 18 към Условията за кандидатстване. Благодарим предварително за съдействието.	предвиденото за закупуване оборудване, а не самото оборудване – предмет на инвестицията по проекта.
10.	19.01.2026 г.	Уважаеми експерти, Моля ви за отговор и насоки по следните въпроси: 1. Съгласно Критерии за оценка I.2. Съответствие със стандарти на НАТО се присъждат 5 точки на проекти, чрез които инвестицията по проекта осигурява постигане на съответствие с един или повече от следните стандарти на НАТО. Това означава ли, че кандидатът трябва да има налични тези стандарти преди кандидатстване по процедурата? Възможно ли е да се присъдят 5 точки, ако кандидатът придобие стандарт в хода на изпълнение на проект? 1.2. Задължително ли е кандидат-бенефициент да разполага със стандарт AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication) към момента на кандидатстване, за да получи 5 точки по този критерии чрез конкретно този стандарт? 2. Предвид динамичната икономическа обстановка в последните години е възможно част от бенефициентите да не съумяват да намерят пазарна реализация например на изделия с двойна употреба. Как ще се проверява обстоятелството дали бенефициентът произвежда крайния продукт, заложен в проекта? Трябва ли да се достига определено произведено количество или приходи от продажба? Ще бъде ли санкциониран бенефициент, ако в мониторинговия период се окаже, че не произвежда продукта, посочен по настоящата процедура, ако по обективни причини не може да намери пазар за него?	1. По процедурата не е налице изискване към предприятията-кандидати да разполагат с въведени стандарти на НАТО, вкл. AQAP 2110 (Allied Quality Assurance Publication), към момента на кандидатстване. Посоченото има отношение само към оценката на проектите по Критерий I.2 „Съответствие със стандарти на НАТО" от критериите за техническа и финансова оценка (Приложение 6 към Условията за кандидатстване). По този критерий е предвидено да се присъждат точки на проекти, включващи инвестиции, които осигуряват постигане на съответствие с един или повече от стандартите на НАТО, посочени в критерия или други приложими стандарти на НАТО в зависимост от спецификата на проекта и продукта/ите, който/които ще бъде/ат произвеждан/и в резултат на изпълнението му. В случай че в резултат от изпълнението на проекта ще бъде постигнато съответствие с един или повече от приложимите стандарти на НАТО, кандидатите следва да представят информация за това в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение" от Формуляра за кандидатстване. Постигнатото съответствие със стандартите на НАТО, посочени от кандидата в този раздел от Формуляра, в резултат на инвестицията по проекта, ще бъде проследявано в края на изпълнението на проектите по процедурата. В допълнение, моля запознайте се с разясненията по Въпрос № 1, т. 1, Въпрос № 3 и Въпрос № 6, т. 2. 2. Съгласно т. 13.1 от Условията за кандидатстване, за да са допустими проектите по процедурата трябва да включват инвестиция, която задължително води до: - производство на изделия с двойна употреба, които са включени в Списъка на изделията с двойна употреба съгласно Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 (Приложение 18 към Условията за кандидатстване), и/или

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. Възможно ли е кандидат да построи нов обект (производствена сграда) по настоящата процедура, в който ще произвежда изделия от двойна употреба, в случай, че наличните в момента обекти на кандидата не позволяват това (не разполагат с пространство или подходяща конфигурация)? Възможно ли е в обекта, финансиран по настоящата процедура, да произвежда и други продукти, които не са свързани с отбранителната промишленост? Благодаря предварително!	- производство на продукти, свързани с отбраната, които са включени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз (Приложение 17 към Условията за кандидатстване). В същия раздел от Условията е посочено, че към окончателния отчет за изпълнението на договорите по процедурата, всички бенефициенти са длъжни да представят документи, удостоверяващи наличието на технологична готовност за стартиране на производството на изделието/ята с двойна употреба и/или на продукта/ите, свързан/и с отбраната, за които е заявена подкрепа по проекта. Документите могат да включват например, техническа документация за продукта (включваща информация за съответствието на съответния продукт с параметрите за него съгласно Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 - за изделията с двойна употреба, и съответно съгласно Общия списък на оръжията на Европейския съюз - за отбранителните продукти), документация, описваща технологичния процес за производство на съответния продукт/и, както и др. приложими документи по преценка на бенефициента и в зависимост от спецификата на съответния/те продукт/и, и/или на производствения процес. 3. Описаното в запитването изграждане на „нов обект (производствена сграда)", в който ще се произвеждат изделия с двойна употреба, е допустимо при спазване на всички останали изисквания по процедурата (вкл. и по отношение на допустимите категории първоначални инвестиции при избран режим „регионална инвестиционна помощ" съгласно Регламент (ЕС) 651/2014). Обръщаме внимание, че дейностите за извършване на строително-монтажни работи (СМР) са допустими, само ако СМР представляват ДМА, както и ако водят до подобряване на промишления капацитет на предприятието за производство на предвидения/те по проекта продукт/и, свързан/и с отбраната и/или изделие/я с двойна употреба. Относно втория Ви въпрос по т. 3, уточняваме, че съгласно чл. 10 от Условията за изпълнение: „Бенефициентът се задължава, при полагане на необходимата грижа, *да използва придобитите дълготрайни материални* и нематериални *активи по предназначение за целите на проекта* и в съответствие с договора за безвъзмездна финансова помощ... Неизползването на активите (временно или изобщо) или *използване не по*

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			предназначение е основание за възстановяване на безвъзмездната финансова помощ за съответния актив, пропорционално за периода, за който е налице нарушението”.
11.	20.01.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с процедура BG16RFPR001-6.001 „Укрепване на промишления капацитет в областта на отбранителните способности” бихме искали разяснение относно допустимостта на определен тип инвестиции и продукти. Предприятие с действаща икономическа дейност в областта на преработващата промишленост планира реализирането на проект, насочен към създаване на нов производствен капацитет за модулни компоненти, корпуси, носещи елементи, защитни калъфи, носители и модулни системи, включително носители (carrier-и) за бронежилетки и модули за тях, предназначени за интеграция на защитни, балистични, комуникационни, медицински и други функционални елементи в балистични платформи, системи за индивидуална защита, както и оборудване, използвано в сферата на отбраната и сигурността, и за цели с двойна употреба. Предвидените продукти не представляват оръжия, боеприпаси или балистични материали сами по себе си, а компоненти, носещи системи и принадлежности, които се използват като част от по-широки отбранителни или dual-use системи, включително като конструктивни и функционални елементи за индивидуална защита. Планираната производствена дейност може да бъде отнесена към икономически дейности в Сектор С „Преработваща промишленост“, В тази връзка молим за разяснение дали инвестиции, насочени към производство на такива модулни и защитни компоненти,	За да е допустим по процедурата, описаният в запитването „проект, насочен към създаване на нов производствен капацитет”, то изброените изделия, а именно: „модулни компоненти, корпуси, носещи елементи, защитни калъфи, носители и модулни системи, включително носители (carrier-и) за бронежилетки и модули за тях” трябва да са включени в Списъка на изделията с двойна употреба съгласно Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 (Приложение 18 към Условията за кандидатстване) и/или да представляват продукти, свързани с отбраната, включени в Общия списък на оръжията на Европейския съюз (Приложение 17 към Условията). Съответно в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване всички кандидати трябва задължително да представят следната информация за продукта/ите, които ще бъдат произвеждани в резултат на инвестицията по проекта: - В случай че проектът води до производството на продукт/и, свързан/и с отбраната, включен/и в Общия списък на оръжията на Европейския съюз (Приложение 17): точната категория на продукта/ите и вид на продукта/ите; подвид, разновидност на продукта/ите, ако е приложимо, вкл. технически и/или функционални параметри на продукта, съответстващи на посочените за него в Приложение 17, ако е приложимо. - В случай че проектът води до производството на изделие/я с двойна употреба, включено/и в Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821 (Приложение 18): точната категория на продукта, подкатегория на продукта и цифров индекс; вид, подвид, разновидност на продукта/ите, ако е приложимо, вкл. технически и/или функционални параметри на продукта, съответстващи на посочените за него в Приложение 18, ако е приложимо. В случай на затруднения при отнасянето/класифицирането на дадени продукти съгласно Общия списък на оръжията на Европейския съюз или съответно Списъка на изделията с двойна употреба съгласно Приложение I към Регламент (ЕС) 2021/821, на кандидатите се препоръчва да се обърнат към дирекция „Международно

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		носители за бронежилетки и модули за тях, предназначени за приложения в областта на отбранителните способности и/или изделия с двойна употреба, могат да бъдат разглеждани като допустими по процедурата С уважение.	контролирана търговия и сигурност" в Министерство на икономиката и индустрията (https://www.mi.government.bg/service/288-izgotvyane-na-stanovistha-po-klasificzirane-na-izdeliya-i-tehnologii-s-dvojna-upotreba-po-prilozhenie-i-na-reglament-es-%e2%84%96-2021-821-spisaka-na-produktite-svarzani-s-otbranata-i-spisaka/).